

Programrapport 2018 – Offentlig sektor-ph.d.-ordningen/OFFPHD

Sammendrag

Offentlig sektor-ph.d. (OFFPHD) er en finansieringsordning der offentlige virksomheter kan få støtte fra Forskningsrådet til at en av de ansatte kan gjennomføre et doktorgradsprosjekt. Ordningens overordnede målsettinger er 1) økt langsiktig og relevant kompetansebygging og forskningsinnsats i offentlige virksomheter, 2) økt forskerrekuttering i offentlig sektor og 3) økt samspill mellom akademia og offentlig sektor.

Interessen for denne ordningen er stor. I 2018 ble det bevilget totalt 24 nye doktorgradsprosjekter, og den totale porteføljen (2018-2014) er på 117 prosjekter. Etter fire bevilgningsrunder viser prosjektporteføljen god bredde både med hensyn til sektorer, fagområder og tematikk. Prosjektene fordeler seg forholdsvis jevnt på statlig og kommunal sektor. Både små og store kommuner er representert, men det er i første rekke store og mellomstore kommuner som er med i ordningen. Det er mange statlige virksomheter med og flere nye kom til i 2018.

OFFPHD-prosjektene skal bidra til at den offentlige virksomheten etablerer gode samarbeid med relevante forskningsmiljøer og får tilgang til den kunnskapsbasen som finnes der. Samtidig kommer forskningsinstitusjonene nærmere de faktiske kunnskapsutfordringene i offentlig sektor. Mye tider på at OFFPHD prosjektene i stor grad lykkes med dette; prosjektene gir økt samarbeid og kunnskapsoverføring mellom akademia og offentlig sektor.

Til tross for ambisjonen om en løpende søknadsfrist, har Forskningsrådet vært nødt til å stenge utlysningen på grunn av at etterspørselen har vært større enn det er midler til å bevilge, gitt tildelinger i de årlige statsbudsjettene. Etter at midlene fra OFFPHD-ordningen var fordelt, tok utlysningen imot søknader som tilfredsstilte føringene for finansiering fra de tematiske programmene FINNUT, HELSEVEL og IKTPLUSS.

Programmets overordnede mål og formål

Offentlig sektor-ph.d. er en finansieringsordning der offentlige virksomheter kan få støtte fra Forskningsrådet til at en av de ansatte kan gjennomføre et doktorgradsprosjekt. Store samfunnsutfordringer stiller nye krav til den offentlige oppgaveløsningen, og Offentlig sektor-ph.d.-ordningen skal utvikle relevant kunnskap for å møte disse utfordringene. Ordningen retter seg mot offentlige virksomheter og har følgende overordnede målsettinger:

- bidra til økt forskerrekuttering i offentlig sektor
- bidra til økt forskningsinnsats og langsiktig og relevant kompetansebygging i offentlige virksomheter
- bidra til økt samspill mellom akademia og offentlig sektor

Doktorgradsprosjektet skal bygge kunnskap som er relevant og anvendbar for den offentlige virksomheten og deres brukere og utvikle praksis i offentlig sektor som bidrar til nye og bedre løsninger. Prosjektene skal framskaffe kunnskap innenfor områder der kunnskaps- og innovasjonsbehovene er store, og de skal støtte oppunder virksomhetens FoU- og

innovasjonsstrategi. Et styrket samspill mellom offentlig sektor og akademia vil bidra til at kunnskap som produseres både nasjonalt og internasjonalt kan utnyttes bedre i offentlig sektor.

Offentlig sektor-ph.d.-ordningen er ikke avgrenset til spesielle formål eller kunnskapsområder og omfatter i prinsippet alle ansvarsområder innenfor offentlig sektor.

Beskrivelse og vurdering av aktivitet, måloppnåelse og planer framover

Resultater, virkninger og effekter

Fra ordningen ble etablert i 2014 har Offentlig sektor-ph.d. økt forskerrekutteringen i offentlig sektor med totalt 117 doktorgradskandidater.

To sentrale kjennetegn ved et OFFPHD-prosjekt er at det 1) tar utgangspunkt i en problemstilling som er relevant for virksomheten og 2) legger til rette for samarbeid og kunnskapsoverføring mellom gradsgivende institusjon og den offentlige virksomheten. Intensjonen er at prosjektene skal bidra til at de offentlige virksomhetene etablerer nære samarbeid med relevante forskningsmiljøer og får tilgang til den kunnskapsbasen som finnes der, samtidig som forskningsinstitusjonene kommer nærmere de faktiske kunnskapsutfordringene i offentlig sektor. OFFPHD-prosjektene legger til rette for samarbeid og kunnskapsoverføring mellom offentlig sektor og akademia.

Både offentlig sektor og universitets- og høgskolesektoren har vist stor interesse for ordningen, og mange prosjekter er godt i gang. Dette bekrefter at tiltaket fungerer etter hensikten.

I løpet av 2018 har de fem første doktorgradsprosjektene i ordningen blitt fullført.

Tema-, fag, sektor- og næringsområder

Ved utgangen av 2018 var det totalt 117¹ prosjekter i porteføljen.

I 2018 mottok ordningen 29 søknader. 24 av disse ble bevilget, mens fem ble avvist. De fem søknaden ble avvist av følgende grunn:

- To søknader ble avvist fordi helseforetak søkte støtte til helsefaglige doktorgradsprosjekter. Helseforetak kan ikke søke OFFPHD om støtte til medisinske og helsefaglige doktorgradsprosjekter.
- Én søknad ble avvist fordi doktorgradsprosjektet ikke var relevant for programplanen til HELSEVEL.
- To søknader ble avvist fordi søker ikke var en offentlig virksomhet i de kommunale eller fylkeskommunale utdanningstjenestene, jf. FINNUT sine krav for finansiering.

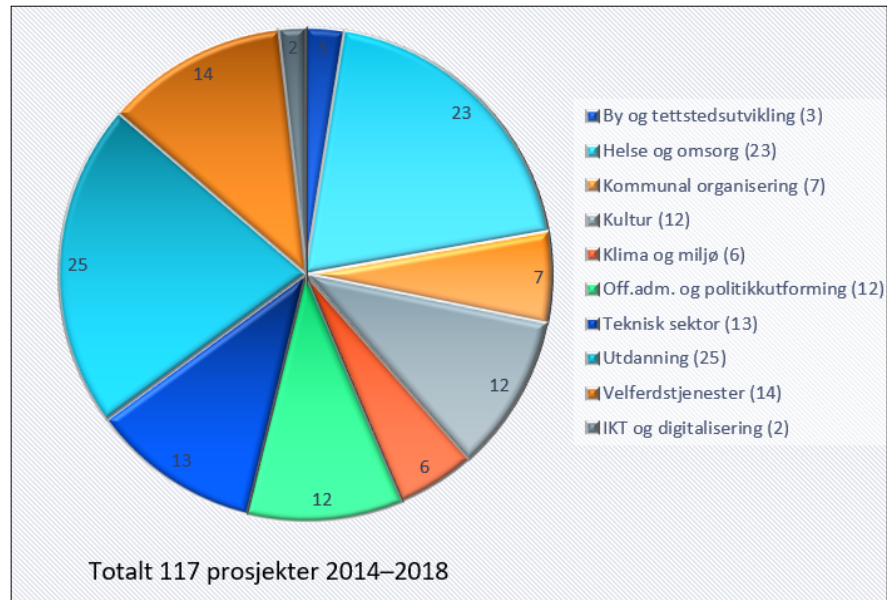
¹ Tallene oppgitt i rapporten tar utgangspunkt i faktisk bevilgede prosjekter. Tallen oppgitt i vedlegget "Nøkkeltall for OFFPHD" benytter tall fra *aktive* prosjekter. Aktive prosjekter er definert som prosjekter med et aktivt budsjett, dvs. revidert budsjett i 2018. Antall aktive prosjekter i 2018 er 102. Det er altså et avvik på 15 prosjekter. Avviket skyldes at følgende prosjekter er inkludert i tallene gjengitt i rapporten, men ikke i nøkkeltallene:

- 9 prosjekter er bevilget i 2018, men starter opp først i 2019
- 6 prosjektene har ikke hatt et aktivt budsjett i 2018 pga. lovfestet permisjon eller sykmelding av kandidaten.

Utlysningen ble åpnet 2. april. Fra 22. juni var det kommet inn tilstrekkelig antall søknader til å bevilge de 20 som det var budsjettert med. Etter at midlene fra OFFPHD-ordningen var fordelt, tok utlysningen imot søknader som tilfredsstilte føringene for finansiering fra de tematiske programmene FINNUT, HELSEVEL og IKTPLUSS. Denne spissede utlysningen lå åpen gjennom hele 2018.

Etter fire bevilgningsrunder viser prosjektporteføljen en god bredde både med hensyn til sektorer, fagområder og tematikk. I hele porteføljen (2014–2018) er det nå mange tema- og sektorområder representert. Utdanningssektoren har flest prosjekter (25) tett fulgt av helse og omsorg (23). Videre finner vi prosjekter innenfor velferdstjenestene (14), teknisk sektor (13), kultursektoren (12), offentlig administrasjon og politikkutforming (12), klima og miljø (6), kommunal organisering (7), by- og tettstedsutvikling (3) og IKT og digitalisering (2).

Tematisk inndeling av prosjektporteføljen

I tildelingen for 2018 er hele 17 av 24 prosjekter tildelt kommunal sektor (6 til fylkeskommuner og 11 til kommuner), og 8 prosjekter er tildelt statlig sektor. Det er store² og mellomstore³ kommuner (ingen små⁴ kommuner) som har fått tildeling i 2018. I porteføljen som helhet er det overvekt av prosjekter i kommunal sektor med 63, mens statlig sektor har 39. Helseforetak har 6 prosjekter, mens 10 prosjekter har andre organisasjonsformer (ideelle organisasjoner, stiftelser, statlig eller kommunalt eide aksjeselskap). Det er mange store statlige virksomheter med. Det er en god spredning på fag. Ikke uventet dominerer samfunnsvitenskap, men også prosjekter innenfor medisin- og helsefag, teknologi og humaniora er representert, se nøkkeltall.

Forskningskapasitet

Økt kompetanse og forskningskapasitet i offentlig sektor er sentrale mål for ordningen. Den store mobiliseringen av offentlig sektor til denne ordningen vil bidra til å øke kompetansen og forskningskapasiteten i sektoren. I Forskningsrådets policy for rekruttering løftes Offentlig sektor-ph.d.-ordningen fram som viktig bl.a. fordi den kan stimulere til mobilitet og samspill mellom sektorer.

Alle regioner er representert i porteføljen, og totalt er 15 norske og 3 utenlandske universitets- og høyskoleinstitusjoner med som gradsgivende institusjon.

² Store kommuner: minst 20 000 innbyggere

³ Mellomstore kommuner: 5–19 999 innbyggere

⁴ Små kommuner: færre enn 5 000 innbyggere

Fordeling av gradsgivende institusjon i OFFPHD-prosjektene

	Arkitektur- og designhøgskolen	OsloMet	UiAgder	UiOslo	UiSørøst-Norge	UiTromsø	VID (Diakon-hjemmet)	Nord uni	NMBU	NTNU	UiBergen	UiStavanger	Høgskulen på Vestlandet	Norges handels-høyskole	Høgskolen i Innlandet	UiGjøvik	Vrije uni Brussel	UiLeicester
2014	0	1	4	5	2	3	1	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	1
2016	0	2	3	5	2	0	1	1	3	4	4	1	0	0	0	0	1	1
2017	1	4	4	6	4	0	0	3	4	8	4	2	1	1	0	0	0	0
2018	0	1	2	4	2	1	1	0	1	4	0	3	0	1	3	1	0	0
Totalt	1	8	13	20	10	4	3	4	8	22	8	6	1	2	3	1	1	2

Tre gradsgivende institusjoner skiller seg ut med relativt mange OFFPHD-prosjekter. Universitetet i Oslo har 20 prosjekter, NTNU har 22 og Universitetet i Agder har 13 prosjekter. Ellers er også tre høyskoler med blant de gradsgivende institusjonene: Høgskolen i Innlandet (3), Høgskulen på Vestlandet (1) og VID vitenskapelige høyskole (3).

Det er en overvekt av kvinnelige kandidater. Blant kandidatene er 64 pst. kvinner.

Forskingskvalitet

Forskingskvaliteten i et OFFPHD-prosjekt sikres gjennom at kandidaten tas opp ved et doktorgradsprogram ved en gradsgivende institusjon. Gradsgivende institusjon skal stille samme krav til vitenskapelig nivå til et doktorgradsprosjekt med finansiering fra OFFPHD-ordningen som til andre doktorgradsprosjekter som tas opp ved institusjonen.

Internasjonalt samarbeid

Totalt fire kandidater tar doktorgraden ved et utenlandsk universitet. I seks av doktorgradsprosjektene er det med internasjonale samarbeidspartnere. Fra 2016 har ordningen også hatt utlysning av utenlandsstipend. Til nå har 15 doktorgradsprosjekter søkt og fått innvilget midler til utenlandsopphold, seks av utenlandsoppholdene ble gjennomført i 2018.

Utenlandsopphold fordelt på land og oppstartsår:

	USA	Frankrike	UK	Sør-Afrika	Australia	New Zealand	Totalt
2016	0	0	1	0	0	0	1
2017	1	1	0	0	0	0	2
2018	2	1	1	1	1	0	6
2019	3	1	0	0	1	1	6
Totalt	6	3	2	1	2	1	15

Forsknings- og innovasjonssystemet

OFFPHD er en ordning som mobiliserer offentlig sektor. Ordningen blir også benyttet av andre programmer i Forskningsrådet bl.a. innenfor helse, utdanning, IKT og velferd. Ordningens betydning for mobilisering og kvalifisering av offentlig sektor til andre konkurransearenaer både regionale (Regionale forskningsfond), nasjonale (forsknings- og innovasjonsprogrammer) og internasjonale (bl.a. Horisont 2020) konkurransearenaer, er noe som har kommet tydeligere fram etter hvert som porteføljen har vokst og dialogen med sektoren har utviklet seg.

Kommunikasjon og rådgivning

Nettverksbygging og læring på tvers av prosjekter og sektorer er viktig, bl.a. for å bidra til spredning av kunnskap fra doktorgradsprosjektene. Administrasjonen arrangerer derfor en samling for førsteårskandidatene. Hensikten med kandidatsamlingen er å bygge faglige nettverk, bli bedre kjent med Forskningsrådet og få litt faglig input med relevans for doktorgradsløpet.

Det ble avholdt informasjonsmøte i forbindelse med utlysningen i 2018, og Forskningsrådets regionalansvarlige har bistått med å få informasjon om ordningen ut til hele landet.

Referansegruppen for ordningen har hatt ett møte i 2018. Kunnskapsdepartementet, Kommunal- og moderniserings-departementet, DIFI, KS, UHR og en av landets kommuner er representert i referansegruppen.

Det har vært planlagt å evaluere ordningen når doktorgradsprosjektene fra den første utlysningen i 2014 og 2015 avsluttes. I løpet av 2018 har fem prosjekter blitt avsluttet. OFFPHD-administrasjonen vurderer det som hensiktsmessig å gjennomføre denne evalueringen når flere prosjekter er fullført. Det vil gi et bedre tallgrunnlag.

Inntekter og overføringer

Offentlig sektor-ph.d.-ordningen er finansiert av Kunnskapsdepartementet. Fra ordningen ble etablert i 2014 har interessen fra offentlig sektor vært stor. Til tross for ambisjonen om en løpende søknadsfrist, har Forskningsrådet vært nødt til å stenge utlysningen på grunn av at etterspørselen har vært større enn det har vært midler til å bevilge, gitt tildelinger i de årlige statsbudsjettene.

I 2018 videreførte Forskningsrådet samfinansiering med tre relevante tematiske programmer i Forskningsrådet, de tre programmene er HELSEVEL, FINNUT OG IKTPLUSS. I 2018 har fire prosjekter (tre fra HELSEVEL og ett fra FINNUT) mottatt tildeling av prosjektmidler gjennom de tematiske programmene.

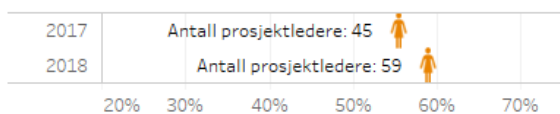
Ordnningen hadde 37,7 mill. kroner i inntekter fra Kunnskapsdepartementet i 2018. Disponibelt budsjett var på 58 mill. kroner (inntekter 2018 + overføringer fra 2017). Forbruket har vært på 23 mill. kroner. Dette gir 35 mill. i overføringer til 2019. Det tar noe lengre tid enn planlagt før prosjektene er klare for å motta utbetaling fra Forskningsrådet. Det har gjort at det har bygd seg opp overføringer i ordningen. Forskningsrådet vil vurdere å bevilge flere prosjekter for å redusere overføringene framover i tid.

Nøkkeltall for OFFPHD

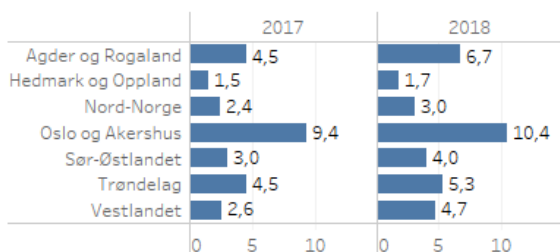
Prosjektbevilgninger (rev. budsjett)

Andel kvinnelige prosjektledere i aktive prosjekter

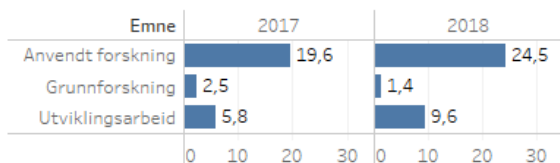
Aktive prosjekter fordelt på landsdel, mill. kroner

Aktive prosjekter fordelt på FoU-sektor, mill. kroner

FoU-sektor	2017 (mill. kroner)	2018 (mill. kroner)
Helseforetak	1,7	2,8
Instituttsektor	2,8	2,9
Næringsliv	0,5	0,9
UoH-sektor	0,0	0,0
Øvrige	22,9	29,2

Aktive prosjekter fordelt på forskningsart, mill. kroner

Internasjonalt samarbeid i aktive prosjekter, mill. kroner

Samarbeidstype	2017 (mill. kroner)	2018 (mill. kroner)
Internasjonalt prosjektsamarbeid	0,8	0,7
Mobilitet (ny fra 2011)	0,4	0,3

	2017	2018
Antall aktive prosjekter	83	102

Aktive prosjekter fordelt på fagområde, mill. kroner

Emne	2017 (mill. kroner)	2018 (mill. kroner)
Teknologi	4,2	5,0
Matematikk og naturviten..	0,0	0,6
Samfunnsvitenskap	14,7	19,9
Medisin og helsefag	4,7	5,9
Landbruks- og fiskerifag	0,1	0,1
Humaniora	4,2	4,3

Aktive prosjekter fordelt på søknadstype, mill. kroner

Søknadstype	2017 (mill. kroner)	2018 (mill. kroner)
Annen støtte	27,9	35,9

Antall personer og årsverk stipendiater

Kjønn	Rolle	Antall 2017	Antall 2018	Årsverk 2017	Årsverk 2018
Kvinne	Doktorgrad	54	72	29,8	33,9
Mann	Doktorgrad	32	40	15,2	20,2

Samarbeid i aktive prosjekter - antall relasjoner til en sektor og antall organisasjoner

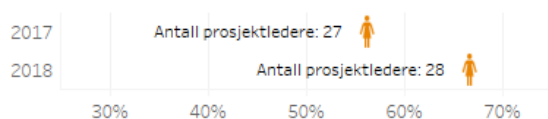
FoU sektor	2017		2018	
	Antall	Ant. org	Antall	Ant. org
Helseforetak	2	2	2	2
Instituttsektor	5	5	6	6
Næringsliv	2	2	2	2
UoH-sektor	85	102	107	128
Utlandet	6	7	6	7
Øvrige	2	10	4	12

Nøkkeltall for OFFPHD

Antall utlysninger

	2017	2018
Løpende utlysning	2	4
Antall søknader	48	42

Andel kvinnelige prosjektledere i søknader

Antall søknader med karakter 6 og 7

Innvilgelsesprosent - utlysninger med søknadsfrist

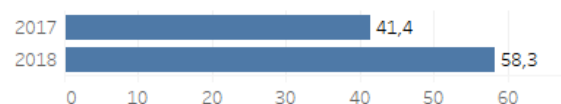
Antall resultatindikatorer

		2017	2018
Faglig publisering	Publisert artikkel i periodika og serier	6	6
	Publisert artikkel i antologi	9	6
	Publiserte monografier	2	1
Innovasjonsresultater	Ferdigstilte nye/forbedrede metoder/modeller/prototyper	3	1
	Ferdigstilte nye/forbedrede produkter	1	
	Ferdigstilte nye/forbedrede prosesser		3
	Ferdigstilte nye/forbedrede tjenester		1
	Bedrifter som har innført nye/forbedrede metoder/teknologi		3
	Bedrifter utenfor prosjektet som har innført nye/forbedrede metoder/modeller/teknologi	5	4
	Bedrifter i prosjektet som har innført nye/forbedrede arbeidsprosesser/forretningsmodeller	1	3

FoU-inntekter

	2017	2018
Kunnskapsdepartementet	-31,3	-37,7
Totalt	-31,3	-37,7

Disponibelt budsjett i mill kroner

Forbruk og overføringer, mill kroner

	2017	2018
Overføringer	-20,7	-35,3
Regnskapsført beløp (mill kr)	20,7	23,1

	2017	2018
Antall nye prosjekter	33	24

Andel kvinnelige prosjektledere i nye prosjekter

	2017	2018
Antall avsluttede prosjekter	1	5